

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTI:

REDIGÉ PAR:

BALLAI KÁROLY

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et
Restaurateurs de Budapest

Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, IX., LŐNYAY UCCA 22. SZÁM • TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86 1 82

Tisztelt Kartársaink!

A budapesti és vele együtt az ország szállodásai és vendéglősei súlyos terheket viselnek, amelyek az évről-évre csökkenő forgalom ellenére nemhogy enyhülnének, hanem fokozódnak.

A közzel szemben erkölcsi és anyagi tekintetben iparunk anyagi lehetőségein felül teljesítette mindig kötelezettségét. Megszámíthatatlan azoknak az egyéneknek, diákoknak, értelmi foglalkozásuak és kézimunkások száma, akiket a múltban és a jelenben asztalainál ingyen táplált és számottevő az a társadalmi célokra kívánt anyagi áldozat is, amelyet szűkös viszonyai között teljesít.

Mindezekről eltekintve azonban, a fejlődő idegenforgalomnak bázisa iparunk és fizetési mérlegünk egyik legnagyobb aktív tétele.

Mindebből természetesen az folya, hogy hatóságaink iparunk e fontos közgazdasági jelentőségére való tekintettel, minden lehető megtegyenek, hogy iparunk nyugodt fejlődését és prosperitását, — ismételjük — jól fölfogott állam-pénzügyi szempontból is biztosítsák.

Nem mondhatjuk, hogy főhatóságaink egyike-másika részéről jóindulatot nem tapasztalunk, azt azonban a szemrehányás célzata nélkül megállapíthatjuk, hogy még *nem* pénzügyi vonatkozású kéréseink teljesítése is késik. Vajjon, hogyan nyerhetnénk akkor mi pénzügyi támogatást, mint amilyent az olasz, a svájci, sőt az osztrák állam nyújt szállodásainak és vendéglőseinek?!

Előljáráóságunk most, október 10-én tartott ülésén elhatározta, hogy *eddig kéréseinket és javaslatainkat egybefoglalva, november hó közepén nyilvános taggyűlésen fogja a nagy nyilvánosság elé tárni*, amelyen, többek között a polgári képviselők lelkiismeretét is föl akarjuk ébreszteni az államföntartó polgári munka intenzív támogatása, védelme és elősegítése érdekében.

Bennünket nem az önzés vezet, amikor iparunk törvénybiztosította jogait megvédeni törekszünk, hanem a nemzeti közérdek szolgálata, mert a jelenben és a közeljövőben a nemzetközi vendégforgalom az a bevételszerző lehetőség, amellyel hazánk pénzügyi helyzetén könnyíteni lehet.

Fölhívjuk t. Tagtársainkat, hogy készüljenek a taggyűlésre, amelynek helyét, idejét és tárgysorát legközelebb fogjuk közölni.

Budapest, 1934. évi október 11-én.

Kartársi tisztelettel

BALLAI KÁROLY,
jegyző.

MALOSIK FERENC,
elnök.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: *48-4-62. — ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

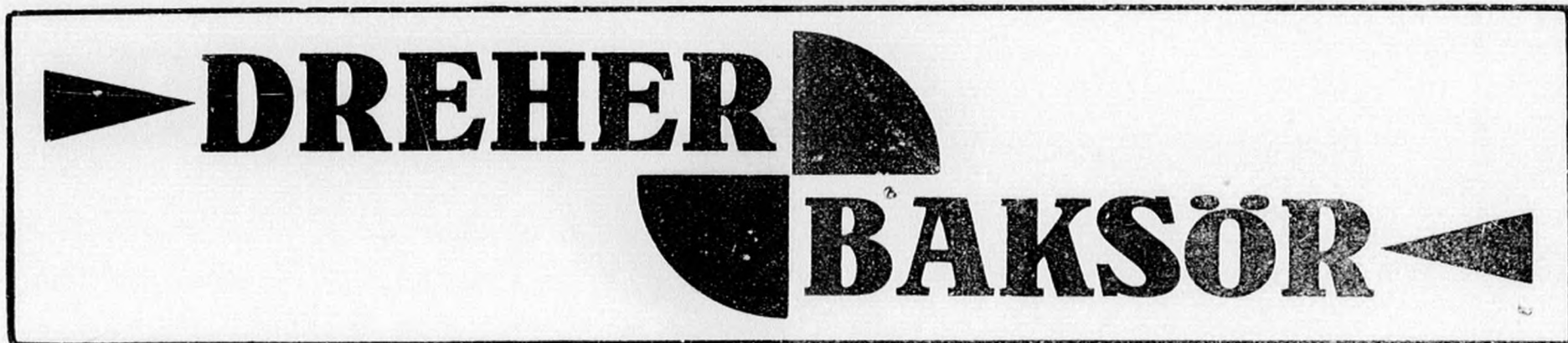
Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1934 Október 17 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája özv. Wiesner Vilmosnénál (VII, Király u. 59b)	26 Péntek	D. e. 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele Neiger Jenőnél (VI, Teréz körút 4.)
19 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Potzmann Mátyásnál (VIII, Üllői út 6.)		31 Szerda
20 Szombat	D. e. 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az ipartestületben.		
24 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Herczig Józsefnél (I, Mészáros u. 16.)		

Cifka József pincegazdasági cikkek szaküzlete Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz.
Borszivattyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok. Telefon: 22-8-92.

Nálunk

nincs „FEHÉR HÉT”
nincs „LELTÁRI HÉT”
nincs EGYÉB „VÁSÁR”

MI EGÉSZ ÉVBEN elsőrendű, jóminőségű árut előnyös árak mellett hozunk forgalomba s vevőink érdekeit mindig és mindenkor megvédjük.

Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság
Budapest, IV., Vámház-körút 8.

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.
Cikkeket nem küldünk vissza!

MAGYAR

SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

Az Országos Szövetségünk új szervezete és feladatai.

A SZÁLLODÁS- ÉS VENDÉGLŐSIPARI erők egyesítésének vitája eldőlt. Amint a mult lap-számunkban közölt beszámolónkból és a közgyűlés fölhívásából olvasóink tudják, az Országos Szövetségünk közgyűlése egyhangúan föntartása mellett foglalt állást és egyben azt korszerűen átszervezte.

Az átszervezés elveit az új alapszabály állapítja meg, amelynek legfontosabb része az, amelyben az *élettől lüktető országos munkaközösség kereteit* határozza meg.

A Szövetség a központi szervezeten kívül vármegyénként fogja az ország szállodásait és vendéglőseit megszervezni és ezen vármegyei szervezet fogja a megye székhelyén egybefogni a megye szállodásait és vendéglőseit, hogy ott, a megyei közigazgatás székhelyén lehetőleg hivatásos titkár intézze a budapesti központ anyagi és erkölcsi támogatásával ipari szükségleteiket, iparvédelmüket és jövőnk jobb megalapozását.

A vármegyei szervezet *autonómiát* kap, csupán elnökét választja az egyetemes gyűlés, míg többi tisztviselőjét, választmányát a vármegyei fiókkör közgyűlése választja meg.

A központban — az irányító- és végrehajtószervektől: az igazgatótanácstól, elnökség és a tisztikartól eltekintve — a szakmai bizottságok feladata a Szövetség céljait munkálni, javaslatokat stb. kidolgozni.

Igy a szállodás, vendéglős, idegenforgalmi stb. bizottság csak egy és a központban lesz, azonban tagja minden szövetségi tag lehet, aki azokban tevékenykedni, az ipari védelem jól megszervezésén és a jövő fejlődés alapjainak lerakásán dolgozni akar.

Több vonásokban ezzel a szervezettel fogjuk a következő feladatokat munkálni és megvalósítani:

Általában a magyar vendéglátóipar egyetemes szolgálatát: jelesül a szállodás (fogadás) és ven-

déglősipar érdekeinek védelmét, a szakmai fejlődés előmozdítását, tagjainak gazdasági érdekei fölkarolását, kulturális és jóléti szükségleteinek kielégítését.

Részleteiben pedig hatáskörébe vonja:

a) a hitel- és áruszükségleteit jól kielégítő szervezet létesítésének elősegítését;

b) a szakmai munkaviszonyok tanulmányozását, javítását; a teljesítmények fokozását; munkaalkalmak közvetítését, nemzetközi csere-állások megszervezését;

c) a vendéglátóipar szakmai oktatás fejlesztését, egységszakmai oktatás létrehozását; az ország meglevő szakiskoláinak támogatását;

d) az ipari továbbképzés országos megszervezését;

e) a szakirodalom fejlesztését és támogatását;

f) a Szövetség és az ipar érdekében kifejtett eredményes tevékenység kitüntetését;

g) a hű és legalább 20 évig egy helyben dolgozó munkás, segéd és tisztviselő jutalmazását és kitüntetését;

h) kiállítások és kongresszusok rendezését;

i) az idegenforgalom fejlesztése érdekében a helyi idegenforgalmi bizottságok kezdeményezését;

k) tönkrement és inségbe jutott tagjainak támogatását; amely célból segélyalapot és a péceli Otthonban a Szövetség tagjai részére alapítványt létesít; végül

l) a nyugdíj és temetkezési segély biztosítására alkotott szakmai egyesületek kifejlesztését.

Amint látni, mind olyan feladatok, mind olyan cél, amelyeknek együttes, közös munkálásával a mai helyzet bajain enyhíthetünk és a jobb jövőt biztosíthatjuk.

A Szövetség tagsági díjai úgy vannak megszabva, hogy az teher ne legyen:

a vidéki tag az eddigi 24 pengő helyett évi 8 pengőt fizet (melyért a Szövetség hiv. lapja díjtalanul jár), Budapesten pedig

5 alkalmazottig (szállodáknál 60 szobáig) évi 2 P
20 alkalmazottig (szállodáknál 120 szobáig) évi 4 P
azon felül évi 6 P

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vezérigazgató: Klaber Miksa

Pincészet:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM

Telefon: 69-6-98

Városi iroda:

BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10

Telefon: 14-2-62.

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 69-8-01.

(A budapestiek azért fizetnek kevesebbet, mert a lapot az ipartestület révén már megkapják.)

Megállapíthatja ezekután minden Kartársunk és Olvasónk, hogy a Szövetség újrászervezésének feladatát mindenképpen a mai szükségletek szigorú szem előtt tartásával törekedtünk elvégezni. Bennünket nem frázisok vezettek, hanem az élet valósága, annak bajain és terhein való segítség szándéka.

Ezt a tiszta és önzetlen törekvést honorálta a budapesti szállodások és vendéglősök ipartestületének *előljárósága*, mikor most tartott ülésén egyhangúan magáévá tette *Gundel* Károly következő indítványát:

„Indítványozom, utasítsa a t. Elöljáróság az elnökséget, hogy az ipartestületünk jövő évi közgyűlése elé az évi jelentés kapesán oly értelmű indítványt terjesszen, hogy *ipartestületünk tagjai testületileg lépjenek be az Országos Szövetségünkbe.*

Indokaim röviden a következők:

A budapesti szállodások és vendéglősök, valamint hivatalos szervezetük, az ipartestületünk — az új vezetés alatt — minden ipari problémát nemcsak budapesti, hanem az országos szempontok, kívánságok és szükségletek figyelembevételével törekedett megoldani, illetőleg javaslatát mindig ezekből a szempontokból tette meg főhatóságainknál. Éppen ezért *a magyar szállodások és vendéglősök országos szervezetének működése fikció lenne a budapesti ipartestület tagjainak szolidáris közreműködése nélkül.* Már pedig az Országos Szövetség intenzív tevékenységének biztosítása ipari érdekeinkből kötelesség. Kötelességünk már azért is, hogy ipartestületünk erkölcsi hatását — ebben a vonatkozásban is — biztosítsuk és latbavethessük.

A budapesti tagok ezen egyértelmű állásfoglalása az Országos Szövetség mellett világosan rámutatna, hogy ipari érdekeinkből csak *egy országos szervezet kívánatos* és arra is, hogy ez az egy melyik legyen: nem más, mint a Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége!

A 34 éves Szövetségünk él és fennmarad, sőt rövid idő elteltével háború előtti nagyságában és hatóerejében fog működni!

*Mi nem vitázunk, Kartársainkat és főképpen a vidéki szervezetek vezetőit csupán arra kérjük, vizsgálják meg tárgyilagosan a helyzetet, nézzék, sőt tapasztalják meg a mérleg két serpenyőjének tartalmát: *annak egyikében a magyar szállodás és vendéglős társadalom értékei mind együtt vannak és az ezer budapesti tag és maga állapítsa meg, hol van iparunk szervezetének súlypontja, melyik az ő szervezete, amelyhez saját maga és családja érdekéből mielőbb csatlakoznia kell!**

Szürettől—szüretig.

— Borászati tanácsadó. —

(Negyedik, befejező közlemény.)

Irta: **Malosik Ferenc.**

AZ ASZÚ-MUSTOK.

OLVASSUK AZ UJSÁGOK szüreti jelentéseiben, hogy csak az 1870-es években szüreteltek olyan kiváló minőségű mustokat, mint most. 1871, 1873-ban, az évszámot nem tudom pontosan, de élénken emlékszem, hogy a nagytétényi hegyekben szüreteltek olyan édes mustokat, hogy annak sűrűsége miatt az abba pengéjével függőlegesen dugott kés sem el nem dőlt, sem el nem súlyodt.

Miért nevezik aszú-mustnak az ideit 28—32, sőt több cukorfokos mustokat? Mert több cukrot tartalmaznak, mint amennyi kiejedhet bennük. Az ideit szeptemberi három négy napos eső idézte elő a bogyók nemes rothadását és a rá következő meleg, száraz idő a minőség javulását. A termelők bizonyos vidékeken, pl. nálunk a Tokajhegyalján, Badaesonyban, Somlón rendes viszonyok között szívesen látják ezt a folyamatot, mert a kedvező, nemes rothadás esetén a minőség annyira javul, hogy a mennyiségnél őket ért kár a minőség értékének emelkedése folytán bőségesen megtérül.

Az ideit őszi szárazság a bogyókat annyira összeszáradította, hogy a víztartalmának háromnegyedrészét elpárolgott és a rendes termésnek csak egynegyed része maradt meg. A kádár és vörösborok azért nem sötét színűek, mert a penészgomba, amely a kékszőlő repedt bogyóit megtámadta, nemcsak a cersavat rombolta el, hanem a festőanyagot is. Színes, sötétebb színű kádarak és vörösborok ott találhatóak, ahol a szeptemberi eső előtt szüreteltek, vagy amerre kevesebb eső járt.

Penészgomba, amely a nemes rothadást előidézi, a zamatdús szőlők, mint pl. muskotályok is, kárára van, mert a zamatanyagokban rombolást visz véghez. Rizling, Sauvignon és a Furmintnál,

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a
KÖBÁNYAI POLGÁRI
SERFÖZDE

gyártmánya.

Minden magyar szállodás és vendéglős csatlakozzon Szövetségünkhöz!

SCHILLINGER MIKSA
húskülönlegességek

Flókelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,
VII., Király-u. 15. Tel.: 42-8-66.

valamint valamennyi keményhájú szőlőfajták jellegzetes zamatanyagát (Buket) szintén széjjelrombolja, ahelyett azonban sokkal értékesebb nemes rothadású zamat képződik. A nemes rothadású, de megtoppedt, megaszúsodott bogyókból készítik a világ legfinomabb és legdrágább borait. Ezek között sajátos jellegzetességével egyedül áll a tokaji, ahol a nemes rothadást ugyancsak a fentemlített gomba idézi elő, amely a Furmint szőlő meglehetősen kemény bogyóhéját dülja széjjel és toppedést, asszúsodást idéz elő.

AZ ASZÚ-MUSTOK ERJEDÉSE.

A cukortartalomban nem nagyon gazdag mustok erjedés-forrása rendszerint minden beavatkozás nélkül megy végbe. A cukortartalomban igen gazdag mustokat nehéz erjedésbe hozni, tehát beavatkozásra van szükség. A leggyorsabban és legbiztosabban tudunk erjedését előidézni, amint már említettem, ha tiszta fajélesztőt alkalmazunk, olyant, amely gazdag cukortartalmú mustok számára készült.

Mielőtt azonban a fenti művelethez hozzáfognánk, afölött kell határoznunk, hogy az édességnek egy bizonyos részét fenn akarjuk-e tartani, vagy nem? Ha igen, akkor nem szabad arra törekednünk, hogy a mustban levő cukor teljesen elerjedjen, mert akkor édes borunk nem lesz, hanem csak igen erős szesztartalmú borunk, tehát ne erőszakoljuk nagyon édes boroknál a teljes elerjedést.

Ha a bort 18—20 fok Celsius hőmérsékletű helyiségbe tesszük, vagy a fentemlített tiszta fajélesztővel hozzuk erjedésbe a mustot, akkor eleinte a forrás kedvezően fog alakulni, de a nagy cukortartalom és a már elerjedt mustból képződött szesz-alkohol miatt az erjedést, forrást az élesztő abba hagyja, hogy később utóerjedést idézzen elő, amely, ha édes bort akarunk, nem kívánatos.

Hogy példával szolgáljak: ha 30 cukorfokos mustunk van és az teljesen el tudna forrni, akkor 18.3 szesztartalmú bort nyernénk, de a bor *nem lenne édes*, mert az összes cukor elerjedt.

Egy másik példa: 30 cukorfokos mustból csak 25 fok cukrot erjesztünk el, akkor marad 5 fok el nem erjedt cukor. Vagyis, mivel 1 fok cukor 0.61 százalékos szeszt ad: 25-ször 0.61 egyenlő 15.25 százalékos szesszel. Ez már *édeskés* bor.

Harmadik példa: Ha 30 cukorfokos mustból csak 20 cukorfokot erjesztünk el, akkor 20-ször 0.61, az egyenlő 12.2 százalékos szeszt és 10 százalékos cukor. *Ez édes bor lesz.*

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
Piatnik Nándor és Fiai
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17. sz.
Telefon: 31 0-63, 45-3-71. :: Alapított 1824.

ÉDES BOROK KEZELÉSE A FORRÁS UTÁN.

Amint előbb említettem, ha azt akarjuk, hogy *édes mustunkból édes borunk is legyen*, az erjedést, ha az már elérte a megfelelő mértéket, meg kell akasztani.

Az erjedést hogyan akasszuk meg? A legegyszerűbb mód az erjedés megállítására az, hogy a bor szesztartalmát annyira emeljük fel, amely az erjedést megállítja. Ez legalább 15 százalékos alkoholtartalom. Igen drága mulatság ez, mert erre a célra csak 70 térfogatszázalékos borpárlatot szabad használni, de felesleges is, mert az erjedést más módon is meg lehet állítani, pl. kénessavval vagy káliumbiszulfittal, azonban ezt csak szükség esetén alkalmazzuk.

A legbiztosabb módszer a *pasztörözés, vagy a lenyálgázás*, ezekre azonban mi, vendéglősök, nem vagyunk berendezkedve, marad tehát a bor *szellőztetése* (nyílt fejtés), *szűrése* nyílt szűrőn és a *derítés*.

Ha a derítés nem fog a boron, vagyis az alkalmazott derítőszer nem ülepedik le a borban, akkor a zselatin mellett csersavderítést is kell alkalmazni. *Leghelyesebb derítés előtt kísérleti derítést készíteni palackban*, ha a bor zselatinnal vagy vízhólyaggal megtisztul, akkor elég csersavtartalma van. Ha a bor annyira édes, hogy nehezebb mint a viza vagy zselatin, akkor spanyolfölddel vagy kaolinnal kell deríteni, esetleg együtt a vízzel vagy zselatinnal.

Van még egy igen egyszerű megoldás a forrás-erjedés megállítására és pedig az, hogy a bort a meleg helyről hideg, 6—8 Celsius-fok hőmérsékletű kamrába, pincébe helyezzük és ugyanakkor káliumbiszulfittal kénezzük. Ettől a borseprő gyorsan leülepedik és a bor megtisztul.

Az édes borok *szellőztetése* azért is előnyös, mert általa az igen keresett és kedvelt édes borzamat, mint pl. a tokaji szamorodnit jellemző friss kenyérhéjra emlékeztető zamat vagy még inkább a tokaji eszenciának, amely 40—60 százalékos cukrot tartalmaz és csöppenként gyűjtik össze aszúbogyókból, csodálatos finomságú és páratlan zamata jön létre. A tokaji eszencia igen lassan erjed úgyv, hogy évekig eláll.

Ezt a zamatot azzal lehet fokozni, hogy a bort kiesiny, nyitott akonájú hordókba töltjük és magas hőmérsékletű helyen tároljuk, akár az udvar napos részén. Attól nem igen kell félni, hogy az ilyen nagy szeszfokú édes borok megecetesednek.

A legfinomabb zamatanyaga az édes boroknak csak több évi tárolás után fejlődik ki. Minél öregebb az 5 puttonos asszú, annál finomabb a zamatja.

Springut Henrik tojás-
nagykereskedő
Budapest VI, Vasvári Pál u. 10. Tel. 2-17-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Aktuális kérdések.— **Marencich Ottó noteszából.** —

AZ IDEGENFORGALOM LEGFONTOSABB tényezőinek egyike a szálloda. A szállodaipar az idegenforgalom lebonyolításában egyik igen jelentős, fontos szerepét tölti be s erről a jelentőségről cikkeznek most egyik legelőkelőbb svájci lap is, mondván, hogy az idegenforgalom egész struktúrájának főpillére a szállodaipar már csak azon okból is, mert a szálloda az idegennek második otthona.

Ebből az alapigazságból kiindulva fejtegeti ez az ujság a szállodaiparnak az idegenforgalomra való hatását és rámutat arra, hogy a szállodák az idegenforgalom emelésében, fejlesztésében és lebonyolításának sikere tekintetében elsőrangú idegenforgalmi tényező.

Megállapítja érdekes és tanulságos cikkében ez a lap még azt is, hogy az idegen csak azt az országot, várost és helyet kedveli és szereti meg, ahol jól érzi magát. Ehhez a jóérzéshez, a kedvező benyomásokhoz legelső sorban az szükségeltetik, hogy a vendég a szállodában megtalálja mindazt, amik igényei kielégítésére szolgálnak.

Ezek szerint tehát minden országban, minden városban és minden helyen, ahol idegenforgalomról lehet szó, legfőképpen a szállodakérdés a fontos, de különösen lényeges az, hogy különböző típusú szállodák álljanak az utazóközönség rendelkezésére. Legyenek megfelelő számú hotelek a vagyonos vendégek részére, de ne hiányozzanak az olyan szállodák se, amelyek a kisebb igényű, helyesebben: a szerényebb életviszonyok között élő vendégek befogadására hivatottak. Megállapítható, hogy ez utóbbi szállodáknak különösen nagy szerep jut az idegenforgalom lebonyolításában a mai leromlott viszonyok között.

Ezeknél a, hogy úgy mondjuk: közepes polgári szükséglet kielégítésére hivatott szállodáknál is változott azonban a helyzet a múlt időkhöz képest. Mert még nem is a régebbi időkben az úgynevezett másod- vagy harmadrangú szállodában senki se keresett kultúrigény kielégítésére szolgáló berendezést és felszerelést és mindenki csak azzal számolt, hogy olesó pénzért kap egy-két éjszakára nyugvóhelyet. Ma azonban már itt is más a helyzet. Ma még a legszerényebb vendég is igényt tart és igényt is tarthat a tiszta hajlékra és higiénikus kényelemre. Ezt már a kulturális fejlődés hozta magával és e fejlődéssel járó szükségletek kielégítése alól ma már egyetlen hotel sem vonhatja ki magát.

Helyesen mondja tehát az említett lap, hogy a szállodaipar a maga konglomeratumban mint

az idegenforgalom főtényezője jelentkezik s mert az idegenforgalom minden nemzeti erő kifejtés között a legjelentősebb tényezője a gazdasági megerősödésnek, nyilvánvaló, hogy ez az az ipar, amely joggal várhatja el az államélet minden megnyilvánulásában a megkülönböztetett elbánást.

Hosszúra nyúlna részletesen fejtegetni azokat a vonatkozásokat és kapcsolatokat, amelyek a jól prosperáló szállodaipar velejárójaként jelentkezve nemzetgazdasági erők kifejlődését és ezen erő kifejtés nyomán gazdasági javak termelését biztosítják. Itt tehát csak egész röviden arra mutatunk rá, hogy a szállodaipar emberforgalom lebonyolításának munkáját végzi, ez a forgalom pedig életet jelent és ahol élet van, ott mozgás is van és ahol mozgás, ott erő tapasztalható és végül, ahol erő igazgatja és táplálja az életet, ott lüktető az ipar és kereskedelem, ahol ez, ott üzlet és ahol üzlet, ott haszon is van.

Erről sohase feledkezzenek meg az illetékesek!

*

Ausztria idegenforgalmára vonatkozó legutolsó hivatalos jelentés arról számol be, hogy az 1933—34. évi évadban, vagyis 1933 augusztus 1-től 1934 augusztus 1-ig 710.000 idegen látogatta meg Ausztriát. E szerint az utolsó idegenforgalmi szezonban mintegy 10%-kal csökkent az idegenek száma. Ez a szám azonban még így is elég tekintélyes, különösen ha számbavesszük, hogy az idegenek átlag hét és fél napot, összesen tehát 5,300.000 napot töltöttek a szomszéd országban és hogy ebből az idegenforgalomból származó bevételeket 160 millió schillingre becsülik.

Ugyanezen jelentés arról is beszámol, hogy az idegenek átlagban 30—35 schillinget költenek naponta s ebben az összegben az utazási költségen kívül a szállás, az ellátás, a különböző belépődíjak és a borra való foglaltatnak. A vásárlásokra fordított és különböző szórakozóhelyeken elköltött összeg még külön és személyenként mintegy 60 schillinget tesz ki.

Ez a jelentés igen érdekes, főleg tanulságos és minden figyelmünkre számotartó képet tár elénk, mert bebizonyítja azt az általunk állandóan hangoztatott szükségességet, hogy idegenforgalmi propagandánkat főleg Ausztriára és Ausztriában kell összpontosítanunk.

Helyzetünk e propagandatevékenységet illetőleg ugyan ma jóval kedvezőbb, mint a közelmúltban is volt, mert, hála kormányzatunk előrelátásának, szomszédunk felé való politikai és gazdasági tájékozódása ma sokkal intenzívebb, mint azelőtt volt és Ausztria és Magyarország közötti barátságos viszony már előnyösen érezteti kedvező hatását az idegenforgalom terén is.

KÁDÁR MIKLÓS

Használt

evőeszközök, teáskannák,
gyufafartók, üveg- és por-
cellánáruk olcsón**KÖLCSÖNEDÉNY**

VIII. ker., Népszínház ucca 55. szám. — Telefon: 44—3—89. — Telefonhívásra házhoz jövök

Az OTI- és adórészlet pontosan fizetendő, másként a kedvezményt megvonják!

Idegenforgalmunk legfőbb intézője: *Fabinyi Tihamér* kereskedelmi miniszter, aki ismételtén tett kijelentése szerint szívügyének tartja a magyar idegenforgalom fejlesztését, okos és praktikus elgondolásokkal szolgálja ezt a nagy közgazdasági jelentőségű kérdést és közvetlenül és személyesen vesz részt minden olyan akcióban, amely a magyar idegenforgalom érdekeit van hivatva szolgálni. Így nem régen Auszriában és Olaszországban járt és nemcsak személyesen tanulmányozta ottani idegenforgalmi propagandákat, hanem közvetlen tárgyalásokkal és az idegenforgalmi tényezőkkel való személyes érintkezéssel biztosította a kölesönös munka kimélyítését.

A legnagyobb elismeréssel adózunk kereskedelmi kormányzatunk ezen odaadó buzgalmaért, nem hallgathatjuk el azonban, hogy fél munkát végzünk mindaddig, amíg teljesen és minden viszonyosságra való tekintet nélkül meg nem szüntetjük a vízumkényszert. Erre a magyar idegenforgalomnak elsősorban van szüksége már azért is, mert egy ilyen intézkedéssel megkönnyítjük az elszakított honfitársaink régi hazájába jövését s ezzel emelhetnénk nemcsak az idegenforgalmat, de az úgynevezett belföldi forgalmat is. Hasonló megoldást kell találni a valutanehezségek áthidalására is. Ebben a kérdésben legelsősorban Auszriával kellene rendet teremtenünk. Úgy vélem, semmi nehézségbe nem ütköznék az úgynevezett idegenforgalmi vagy szállodai klíring megteremtése, még pedig ugyanolyan alapon, ahogyan megcsinálták az áruklíringet.

Kétségtelen, hogy a vízumkényszer teljes megszüntetése és a valutaproblémának legalább Auszriával való megoldása mindkét ország idegenforgalmára csak áldásos hatású lenne.

*

Egy magában véve kisjelentőségű, de máskülönben nagy horderejű szokásra, helyesebben gyakorlatra kell rámutatnom, amely felett vállat vonni nem szabad.

Szinte naponként megismétlődő eset, hogy *büntetőpostát kell lerónunk*, a hozzánk érkező külföldi levelekre és propaganda küldeményekre, amelyeket külföldi kollégáink juttatnak hozzánk, mert ők viszonzásul elfogadják és elhelyezik a magyar propaganda anyagot üzemiükben és az utazási irodákban.

Nem vitatkozom a fölött, jogos-e vagy sem megportózni, illetve kétszeres portóval megterhelni ezeket a küldeményeket, azonban állítom, hogy a büntetésportó-rendszer magában a mai időkben sem nem időszerű, sem nem bölcs, de erkölcsi szempontból sem kifogástalan már azért sem, mert a félnek nem áll módjában ennek a büntetésnek helyes voltát ellenőrizni.

Sajnálattunkat kell tehát kifejeznünk a fölött és csak esodálkozni lehet azon, hogy a nemzetközi

HELLER SAJTOK IZLETESEK!

postatarifa-konferenciákon egyetlen állam képviselőjének sem jutott volna eszébe olyan indítvány, amely ennek a lehetetlenségnek megszüntetését célozza.

Ügylátszik, hogy az utolsó nemzetközi postakongresszuson, amely múlt télen a Fáraók országában zajlott le, a kairói Bulak-múzeumban fekvő öreg II. Ramses múmiája sem ejtette gondolkozóba azokat a postavezetőket, akik ott voltak s pillanatra sem jutott eszükbe a „tempora mutantur“ igaz volta.

Megbüntetni a címzettet azért, mert a feladó tévedett, vagy mert a küldemény 1—2 grammal nehezebb, mint a szigorúan előírt súly, méltatlan maradványa azoknak a postavexaturáknak, amelyeket a múltban át kellett élnünk s ami semmiképpen sem egyeztethető össze a postaintézménynek fontos kultúrhivatásával.

Az újabb magyar és közép-európai idegenforgalmi adatok.

Irta: dr. **Thirring Lajos.**

(Második közlemény.)

2. Bécs és Ausztria idegenforgalma.

IDEGENFORGALMI VONATKOZÁSBAN bennünket ma is elsősorban Ausztria érdekel, mely a Nyugat-, Észak- és Délny.-Európából valamint a tengerentúlról keletre gravitáló idegenforgalom hazánkkal szomszédos utolsó nagy állomása, egyben pedig a Magyarországról kiinduló vándorforgalomnak ugyancsak a legtekintélyesebb gócpontja. Budapest szempontjából megkülönböztetett figyelem illeti *Bécs* idegenforgalmi statisztikáját is.

Ausztria — bár idegenforgalmának alakulását újabban a válságtüneteken kívül a zavaros politikai és közállapotok meglehetősen kedvezőtlenül befolyásolják — vendégforgalmának múltjával, céltudatos (pl. angliai) szervező- és propaganda munkájával s nem utolsó sorban természeti kincsei bőségével és szerencsés fekvésével bizonyos tekintetben idegenforgalmi mintaállamnak mondható.

Az idegenlétszám fő adatai mellett tehát az idegenforgalmi berendezkedések statisztikáját is érdemes szemügyre venni. Alábbi adataink a november 1-től október 31-ig terjedő idegenforgalmi évekre vonatkoznak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40. SZÁM.

Telefon: 11-5-57.

Telefon: 30-6-67.

Minden magyar szállodás és vendéglős esatlakozzon Szövetségünkhöz!

	1930/31	1931/32	1932/33
Idegenforgalmi községek száma ¹	868	891	811
Szállodák száma	6.921	7.147	6.712
Magánházak ² száma	30.238	31.024	29.162
Egyéb üzemek ³ száma	1.587	1.665	1.648
Szállodai ágyak száma	141.254	143.675	139.454
Magánházakban levő ágyak száma	120.371	123.890	119.920
Egyéb üzemekben levő ágyak száma	44.061	47.029	48.124
Az összes ágyak száma	305.686	314.594	307.489
Belf. idegenek száma	2.325.846	2.272.413	2.007.276
Külf. idegenek száma	1.433.595	1.326.985	796.266
Összes idegenek száma	3.759.441	3.599.398	2.803.542
Az eltöltött éjszakák száma (ezerekben):			
a belföldiek idegenforgalmában	11.221.5	11.073.1	10.330.6
a külföldiek idegenforgalmában	9.362.5	8.807.0	6.187.1
összesen	20.584.0	19.880.1	16.517.7

Az osztrák idegenforgalom zsugorodása az idegenforgalmi statisztikába bevont *községek számának visszaeséséből* is kitűnik, míg az idegenforgalmi *üzemek* és az idegenforgalom rendelkezésre álló ágyak számának apadása valamivel csekélyebb mértékű volt. Sajnos, Bécs idegenforgalmi berendezéseinek újabb adatait nem ismerjük, mert az osztrák statisztika a szövetségi főváros 1930. évi idevágó adatait állítja be *változatlanul* táblázataiba. Más *hiányossága* az osztrák kimutatásoknak, hogy Bécsről illetőleg sem a magánházak, sem a bennük idegenforgalmi célokra rendelkezésre álló ágyak száma nem áll rendelkezésre, sőt a magánházakban lezajló belföldi idegenforgalom bécsi adatai sem ismeretesek.

Az idegenforgalom üzemi adatainál gyászosabb képet mutatnak az *idegenek* és az *éjjelezések* osztrák adatsorai. Minthogy hivatalos megállapítás szerint az idegenforgalmi községek körének évenkénti változása Ausztriában csak alig torzítja el az adatokat, ezt a körülményt a két utolsó év egybevetésénél nyugodtan elhanyagolhatjuk. *1931-32-ről 1932/33-ra az idegenek száma alapján* Ausztria idegenforgalma *22.1%-kal csappant meg s a visszaesés az eltöltött éjszakák száma alapján is 16.9%-ra rúg.*⁴ Különösen kedvezőtlen tünet, hogy a belföldi idegenforgalom kisebb méretű (11.7 ill.

6.7%-os) hanyatlásával ellentétben a külföldi idegenek száma egyenesen *katasztrófálisan mélyre* (1.3 millióról 0.8 millióra) zuhant, vagyis 40.0%-kal esett vissza s a külföldiek által eltöltött éjjelek száma is 29.7%-kal kisebbedett meg. Felesleges hangsúlyozni, hogy ez a visszafejlődés Ausztria fizetési mérlege tekintetében mennyire aggályos, hiszen az osztrák idegenforgalmi aktívum a mérleg legfontosabb tételeinek egyikét alkotta!

Idevágó annak megemlézése, hogy míg *egy évvel előbb* az osztrák idegenforgalom visszaesését jórésztben a *Magyarországból* érkezők számának apadásával magyarázhattuk, ezúttal a visszaesés mondhatni a maga egészében a közismert okokból összezsugorodott *német* vendégforgalomra jut. Az Ausztriát meglátogató németbirodalmi lakosok száma ugyanis az 1931/32. évi 749.000-ról 214.000-re, éjszakázásaik száma pedig 3.94 millióról 1.54 millióra zuhant!

Az osztrák statisztika újabban a kisebb idegenforgalommal bíró községek (1932/33-ban 1271 község) adatait is számbaveszi. Forrásunk az ezekre vonatkozó adatok figyelembevételével leszögezi, hogy Ausztria egész idegenforgalma az 1931/32. évi 3.753.000-ról 1932/33-ban 2.964.000-re apadt, vagyis 21%-kal lett kisebb és 16%-os esőkenés következett be az éjszakázások terén is (1931/32: 20.73, 1932/33: 17.41 millió).

A kölcsönös áru- és idegenforgalmi tárgyalásoknak, kompenzációs stb. megállapodásoknak, turistaforgalmi csereakcióknak, a valutakorlátozásoknak Ausztriával szemben való enyhítésének stb. igen tekintélyes része lehet abban, hogy a *magyarok ausztriai idegenforgalma* legújabbban az osztrák közgazdaság szempontjából valamivel kedvezőbb fordulatot vett. Igazolják ezt a következő adatok:

Időszak	A Magyarországból származó idegenek	
	száma	által eltöltött éjszakák száma (ezerekben)
a) Ausztria:		
1930/31	160.542	1.200.0
1931/32	104.134	712.6
1932/33	90.861	783.1
b) Bécs:		
1930/31	53.330	544.7
1931/32	42.976	338.0
1932/33	42.085	458.6
c) Ausztria többi része:		
1930/31	107.212	655.3
1931/32	61.158	374.6
1932/33	48.776	324.5

Megjegyzendő, hogy már az 1930/31. év is a esőkenés esztendeje volt; az Ausztriát megláto-

¹ Olyan községek, amelyekben a bejelentett idegenek száma legalább 500, vagy az eltöltött éjszakáké legalább 3000.

² Amelyekben idegenek részére szobákat bérbeadtak.

³ Menházak, penziók, szanatóriumok, gyógyintézetek.

⁴ 1933 december és 1934 április között újból visszasett Bécs és egész Ausztria idegenforgalma, még pedig a külföldről jövő vándormozgalom is.

gató magyarok száma ugyanis 1928/29-ben még 226.237-re és 1929/30-ban is 206.604-re rúgott. Egyébként az 1932/33. évi magyar nyaraló- és turistaforgalom csak Bécs kedvező földrajzi fekvése, közelsége révén alakult egy árnyalattal — osztrák szempontból — kedvezőbbben, mint előzőleg. Az osztrák idegenforgalmi válság méreteit jobban jellemzi, hogy Ausztria egyéb részein a Magyarországból jövő utasforgalom is *tovább hanyatlott*. Ami azután az eltöltött éjszakák számának Bécsben észlelt feltűnő emelkedését illeti, e tekintetben arra kell utalnunk, hogy az idevágó adatokat a bécsi statisztika reprezentatív időszakok alapján állapítja meg. Nem ismerjük pontosabban e becslésszerű számítás alapjait, de az 1932/33. évi adat mindenestre kissé túlmagasnak látszik; az átlagos tartózkodási időnek a viszonyokhoz képest nagyon is tekintélyes megnövekedése⁵ hasonlóképpen túlzottnak tűnik fel.

Magyar szempontból is tanulságos lehet az egész osztrák vendégmozgalom, valamint a *házánkból jövő* idegenforgalom 1932/33. évi adatainak szövetséges államok szerint való szétbontása:

	Külföldi idegenek száma	Ebből magyarok	Külföldiek által eltöltött éjszakák száma (1.000)	Ebből a magyarokra jutott (1.000)
Bécs	266.954	42.085	3.298.6	458.6
Alsó-Ausztria	44.161	10.011	382.1	106.8
Felső-Ausztria	50.462	3.919	257.3	22.0
Salzburg	94.543	7.747	441.1	40.2
Stájerország	49.804	12.611	220.0	74.0
Karintia	46.368	5.535	319.1	38.0
Tirol	178.731	5.080	853.8	26.5
Vorarlberg	58.954	533	389.6	2.4
Burgenland	6.289	3.340	25.5	14.6
Összesen	796.266	90.861	6.187.1	783.1

Különösen kirívó Stájerország magyar vándorforgalmának esése, tekintettel arra, hogy 1930–31-ben még 51.582 honfitársunk 204.300 éjszakát töltött el Ausztriának ebben a magyar idegenforgalomra nagyon is rászoruló részben.

Teljesség kedvéért megemlíthetjük, hogy az osztrák belföldi idegenforgalomból 983.000-et tesz a hazájuk egyéb tájait bejáró bécsiek száma (7.17 millió eltöltött éjjellel), 1,025.000 pedig az egyéb belső nyaraló-, turista- és utazómozgalom adata (3.16 millió eltöltött éjszakával). Bécsben 138.000 más ausztriai lakos fordult meg; ez a szám azonban erősen esonka, mert nem foglalja magában a magánlakásokban megszálló belföldi utasokat!

⁵ A magyar vendégek átlagos látogatási ideje 1931–32-ről 1932–33-ra adataink szerint egész Ausztriában 6,8 éjszakáról 8,6-ra, egyedül Bécsben 6,3-ról 10,9-re szökött fel!

Balatoni negyvenszobás szálló

vendéglővel esetleg penzióknak is *kiadó*. Tíz-tizenötezer pengő szükséges. Levelek „Tavasza” jellegére Blockner J. hirdetőbe, Városház uca 10. küldendők.

Származási államok szerint ezúttal is rendkívül figyelemreméltó a külföldről jövő *ausztriai és bécsi* idegenforgalom alakulása. 1932/33. évi összeállításunk csak a legfontosabb országokra szorítkozik:

	Ausztria		Bécs	
	Idegenek száma	Eltöltött éjszakák száma (1.000)	Idegenek száma	Eltöltött éjszakák száma (1.000)
Németbirodalom	214.315	1.538.2	30.366	469.3
Cseh-Szlovákia	197.854	1.531.2	79.975	880.1
Magyarország	90.861	783.1	42.085	458.6
Svájc és Liechtenstein	39.140	171.9	9.399	67.6
Nagy-Britannia és Írország	38.266	227.9	10.268	99.9
Olaszország	37.310	232.7	11.941	127.5
Franciaország és Monaco ..	27.653	138.8	7.330	51.7
Jugoszlávia	25.733	222.2	11.272	147.5
Am. Egy. Áll. és Kanada	25.091	276.8	12.751	212.1
Lengyelország	23.477	343.5	16.150	289.5
Németalföld	22.135	132.9	3.597	41.2
Románia	18.775	236.1	12.931	199.9

Ez a táblázat több érdekességgel szolgál. Tanulságos például az utolsó két sor szembeállítás. Míg ugyanis a Romániából való idegenek kétharmada Bécsre keresi fel és csak alig egyharmada jut el Ausztria egyéb vidékeire, addig a hollandok öthatodrészt téli vagy nyári fürdővendégként vagy turistaképpen az osztrák hegyvidék (főleg Tirol) csábítja Ausztriába. Szembeötlő továbbá, hogy a magyarok szerepe⁶ a német idegenforgalmának hanyatlása folytán különösen Bécsben mennyire előtérbe nyomult. Végül figyelmet érdemel, hogy az osztrák idegenforgalmi propaganda egyes államokban az egyre romló politikai és gazdasági körülmények közepette is bírt pozitív eredményeket felmutatni, miként azt az Ausztriába jött franciák létszámának 63,4 százalékos, valamint a belgák, angolok és hollandok számának 50 százalékos meghaladó növekedése szépen mutatja. Az elmaradt német tömegek által hagyott űrt azonban távolról sem sikerült betölteni.

Ami azután *Budapest és Bécs párhuzamát* illeti, itt a legörvendetesebb az, hogy — mint láttuk — a székesfőváros külföldi idegenforgalmának

⁶ Ausztria külföldi idegenlétszámának 11,4%-a, az éjjelezéseknek pedig 12,7%-a jut Magyarországra.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8.
Telefon: 84-3-39, — **Üveg és porcellán.**

irányvonala nem követte Bécsét, hanem főleg az utolsó két három évben *kedvezőbb pályán haladt*. Ebből a szempontból is igen érdekes megállapítani, hogy egyes államok Budapestet felkereső állampolgárai hány százalékát teszik az osztrák fővárosba ugyanez államokból ellátogató idegenkontingensnek. Minthogy a budapesti statisztika csak a szállodákra és penziókra terjeszkedik ki, helyesebb, ha a bécsi összeállításból is kihagyjuk a magánlakások idegenforgalmát; tekintettel arra azonban, hogy *Kovács Alajos dr.* 1929-ről a magánlakások vendégeit is felölelő bécsi számokhoz mérte hozzá a budapesti eredményeket, az általa kiszámított adatok mellé az így megállapított újabb arányszámsort is odaillesztettük:

Szarmazási ország	Idegenek száma			Az 1933. évi budapesti idegenforgalom az 1928/29 évi bécsi összes idegenforgalom %-ában		
	Budapesten 1933-ban	Bécsben 1932/33-ban	Bécsben csak a szállodákban, penziókban stb.	összesen (a magánlakásokban is)	szállodai	összes
Cseh-Szlovákia ..	21.172	70.832	79.975	29.9	26.5	19.7
Románia	12.775	11.051	12.931	115.6	98.8	78.3
Németbirodalom ..	10.566	25.337	30.366	41.7	34.8	15.8
Olaszország	5.221	10.954	11.941	47.7	43.7	32.2
Am. Egyesült Áll.	4.399	11.629	12.479	37.8	35.2	41.9
Svájc	4.367	8.845	9.399	49.4	46.5	22.3
Nagy-Britannia és Írország	4.244	9.650	10.268	44.0	41.3	33.2
Franciaország ..	3.873	7.007	7.330	55.3	52.8	44.4
Jugoszlávia	3.718	9.584	11.272	38.8	33.0	40.6
Németalföld	1.429	3.306	3.597	43.2	39.7	30.3

Táblázatunk kétségbevonhatatlan tanulsága, hogy a magyar idegenforgalmi politikának a *szinte az egész vonalon mutatkozó javulás ellenére is még bőséges munkatere van*. De vannak propagandafeladataink Ausztriában is. Mert bár a Budapest szállodáiban számbavett osztrákok száma a világháború óta *épen 1933-ban érkezett a tetőpontra* (22.939), honfitársainknak az 1920 utáni maximummal (1925: 73.699) szemben csaknem *felére* megcsappant bécsi idegenforgalmi száma (a magánlakások adatai nélkül 1932/33-ban 33.870) *még mindig jóval a budapesti adat előtt jár* s a budapesti és bécsi számok közötti távolság az éjjelezések száma alapján sem kisebb (Budapest: 63.800, Bécs a magánlakások adatainak levonása után 110401)! A magánlakásokban nagyobb számban megszálló magyarok átlagosan is hosszú Bécsben tartózkodása pedig még jobban a kárunkra szélesbíti ki e távolságokat.

Gonduljunk egészségünkre!

Irta: dr. Strausz István főorvos.

KEDVES KÖTELESSÉGET VÉLEK teljesíteni, amidőn igen tisztelt olvasóim, számos személyes jóismerősöm előtt néhány szóval rámutatok az egészségvédelem fontosságára, továbbá *a vendéglőiparban előforduló ártalmakra, betegségekre, valamint megelőzésükre*.

A mai élet a civilizáció technikai áldásaival felszerelve, rohanó tempójával fokozott igényeket támaszt mindenkivel szemben. A termelésnek, munkaprodukciónak mindenáron való mennyiségi és minőségi emeléséért az ember szinte versenyre kél a gépekkel s a pattanásig feszített száguldásban a néha öncélúvá vált küzdelemben, gyakran megfelelkezik önmagáról.

Az emberi szervezet végtelenül finom és kényes műszer; az erőltetett iramú hajszában gyorsabban kopik, használódik, működésében hamarabb állnak be zökkenők, miért is fokozott vigyázatra, gondozásra szorul.

Régi, de igaz mondás: *az egészség a legfőbb kincs*. Megléte különösebb boldogságot nem okoz ugyan, hiánya azonban annál inkább teheti boldogtalanná az embert. Az egészség, fiatalság, pénz jelentőségét főleg akkor érezzük, ha nincsenek. Egészség nélkül semmi sem élvezhető, kockára tévése, elhanyagolása tehát semmivel sem indokolható. Valóban úgy van, hogy egy egészséges kol-dus boldogabb, mint egy beteg király és mégis egészségük megőrzésével kevesen törődnek.

Az orvostudomány ideális célja az *egészségvédelem, a betegségek megelőzése*. Amerikai biztosítótársaságok már régebben felismerték ennek nagy anyagi jelentőségét s jelentős díjengedményekkel szoktatták a biztosítottakat rendszeres orvosi vizsgálatra. Az üdvös eredmény csakhamar mutatkozott: azáltal, hogy a betegségek idejekorán felismerhetők lettek és kezelve, a biztosítottak átlagos élettartama jelentősen megnőtt, a biztosítótársaságok többletkiadása búsán megtérült, mivel a csökkent halálozás folytán kevesebb biztosítási díjat kellett kifizetniük. Megszokássá vált Amerikában az is, hogy mindenki vesse magát orvosi vizsgálat alá, évente legalább egyszer, születésnapján, még akkor is, ha teljesen jól érzi magát. Valóban kaphat-e valaki erre a napra szebb ajándékot, mint azt a tényt, azt a jóleső tudatot, hogy egészségileg tökéletesen rendben van. Ettől a gondolkozástól mi még — sajnos — messze vagyunk. Az egészségügynek az egyénre és társadalomra való nagy jelentőségét még nem értékelik kellőleg. Az orvosi tevékenység főleg a rendszerint már nem kezdeti stádiumban levő betegség gyógyítására szorítkozik. A betegségek korai felismerése és kezeltetése sok fájdalomtól, gondtól és költségtől szabadíthat meg. Ezt a célt szolgálja a régebben elterjedt, ma már kiveszöben levő *házi orvosi intézmény*. A *házi orvos az évek folyamán*

SIMON KÁROLY utóda **HALÁSZ IMRE** hentesárugyár VIII., Békés u. 3.

Özv. Bandl Ferencné, Keszei Vince, Pannonia-szálló éttermek stb. állandó szállítója.

Telefon: 30-1-42

Gondoljunk jövőnkre: lépünk be a Nyugdíjgyesületbe!

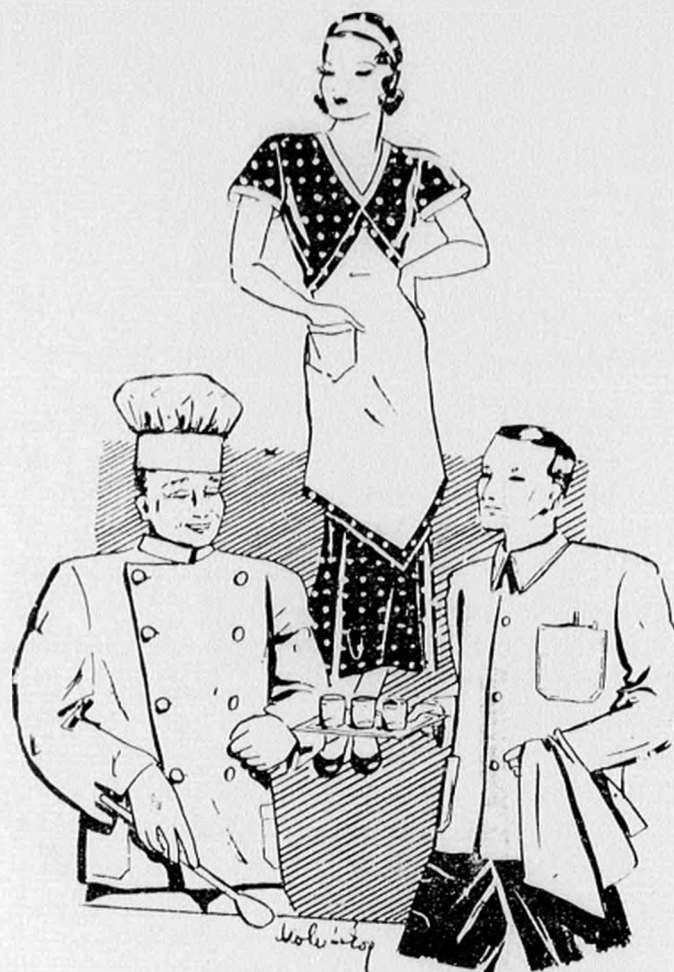
NAGY KONYHAI EMELVÉNYES TŰZHELY

kitűnő állapotban jutányos áron eladó. Telefon: 49-1-84.

belső barátja, testi-lelki istápolója lett a családnak s tanácsait nemesak orvosi, hanem egyéb, bizalmas ügyben is kikérték. Baráti látogatásai alatt is orvosi szemmel vizsgálódva, nem egyszer fedezte fel egy-egy kezdődő megbetegedés tüneteit s idejekorán való, szakszerű közbelépésével a betegség súlyosbodását és a beteg izolálásával esetleg a többi családtagra való áttérjedést akadályozta meg. A gyermek bágyadtsága, torokfájása mögött idejekorán ismerte fel a diftériát s a kellő időben alkalmazott szérumkezeléssel súlyos megbetegedésnek vette elejét; a felnőtt idegessége, étvágytalansága, köhécseleése korán hívta fel a figyelmét a kezdődő tüdőbajra, mely korai stádiumában feltétlenül gyógyítható.

A gazdasági viszonyok súlyossága, az önálló egzisztenciák tönkremenetele, a társadalombiztosításnak a széles néprétegekre való kiterjesztése, az orvosi tudomány specializálódása mind hozzájárultak a házi orvosi intézmény elsorvadásához. Mégis, ha az említett okoknál fogva házi orvos tartása nehézségbe is ütközik, orvosi vizsgálat bizonyos panaszok, tünetek esetén szükségesnek mutatkozik.

A következő cikkben azokra a tünetekre hívom fel olvasóim figyelmét, amelyek a vendéglősipar gyakorlásával kapcsolatos ártalmak és betegségek következményeképpen lépnek fel.

Fenyvesnél

szakácskabát, cukrászskabát, pincérkabát, szobaleánykészlet

bármelyik

4.80

pengő

Kálvin-tér 7. — Postán, utánvétellel küldjük.

Szakirodalom

Ungarische Kochrezepte von Karl Gundel

(Verlag Dr. Georg Vajna et Co., Budapest, 1934)

Ezen a címen a magyar konyha különleges ételeiről jól összeválogatott német nyelvű receptkönyv jelent meg, amely hivatva van a közöttünk járt és a magyar konyha válogatott ízeinek emlékével eltávozott külföldiek között a magyar konyha szeretetét elmélyíteni, hatását állandósítani és fokozni.

Gundel kartársunkat ezen újabb munkájának megírására az a tapasztalata készítette, hogy külföldi éttermekben fölszolgált magyar nevű ételeknek csak a neve volt magyar, tartalma, elkészítési módja azonban teljesen elütő az ittenitől. Így gyakorlati célt is szolgálni akar azzal, hogy a magyar ételek készítésébe a német nyelven beszélő külföldi vendéglősöket is bevezetni törekszik.

Előljáróba a magyar konyha történelmi multját, fejlődését velős mondatokba foglalja össze, amit válogatott 120 magyar ételreceptje követ, amely receptanyag földolgozásában Márk Károly, Rákóczi János és Rehberger Elek mesterszakácsok is részt vettek. Közöttük a mindennapi egyszerűbb ételtől az ünnepna-

pok kivételes ételig bő változatot talál az olvasó. Valóban, nemesak az egyszerű polgári háztartások és vendéglők, hanem paloták és luxus szállodák konyhaművészei egyaránt nagy hasznát veszik e könyvnek.

Kívánatos volna, ha ez a jól megválogatott és világosan megírt receptkönyvgyűjtemény más kultúrnyelveken is megjelenne.

Hálával és köszönettel tartozunk Gundel Károly kartársunknak ezen újabb művéért, amellyel újabb tanújelét adta, hogy nemesak idehaza száll síkra iparunk fejlesztése érdekében, hanem gasztronómiai értékeinket kiváló tehetségével és fejlett íráskészségével külföldön is propagálja.

Még csak azt jegyezzük meg, minthogy a magyar vendéglátóipar mai szükségleteinek megfelelő és korszerű szinten levő receptanyaga magyarul publikálva még nincsen, kartársaink is haszonnal forgathatják ezt a könyvet.

Gruber Pensió és vendéglő Sopron

Egész évben üzemben 24 bútorozott vendégszoba, folyóvízzel, külön magánlakás, ritka szép terraszszal, fürdőszobák, nagy étterem. A városligeti villanegyed legszebb pontján folyó év november 1-re bérbeadó. Felvilágosítások Gruber János, Sopron, Hid u. 65.

Hivatalos ügyek

Tönkrement vendéglősök, szállodások és szakmunkások alkalmazása.

Több oldalról érkezett hozzánk olyértelmű panasz, hogy iparunkban mindig vannak cly helyek, amelyekben nem szakmunkásokat alkalmaznak. Iparunknak pedig elsőrangú érdeke, hogy iparunkat tanult, szakiskolánkat végzett szakmunkásaink találjanak elsősorban megélhetést üzleteinkben.

Magunk is tapasztaltuk továbbá azt, hogy tönkrement kartársainknak iparunkban való — alkalmazotti — elhelyeződése sem olyan méretű, mint az ipari érdekből és kari szolidaritás érzéséből folyóan kívánatos volna.

Épp ezért ipari érdekből nyomatékosan fölkérjük t. kartársainkat, hogy üzleteikben elsősorban tönkrement kartársainkat és csakis szakmunkásokat alkalmazzanak!

Irodánkban állandóan jelentkeznek állástkereső, tönkrement vendéglősök, miért is kérjük a különösen télen erősebb forgalmú, valamint bálákat, banketteket és egyéb összejöveteleket rendező üzletek tulajdonosait, hogy azok elhelyezését vegyék elsősorban figyelembe. Címekkel szívesen szolgálunk.

AZ ELNÖKSEG.

Előljáróságunk

f. é. október 10-én tartotta rendes havi ülését, amelyen a betegségéből fölépült Malosik Ferenc elnökölt.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Szüts Lajos és Szita Lajos kérték föl.

Az elnök megnyitójában megemlékezett a nemzeti munkahétről, amelyen a magyar társadalommal karöltve mi is hódoltunk Horthy Miklós kormányzó úr előtt.

„A hódoló fölvonuláson — mondotta tovább — iparunk szép számú küldöttséggel vett részt a Jóbarátok zászlója alatt. A küldöttséget hatásosan egészítette ki szakiskolánk szakács, pincér és portástanulói egyenruhákban.

Kérem a t. Előljáróságot, hogy köszönetet szavazzon a küldöttség tagjainak, Köhalmi György, Szántó FABIÁN és Farkas Pál kartársainknak, akik az egész idő alatt a hatalmas zászlót vitték, továbbá Kritsfalussy István igazgató úrnak, aki a tanulókat megszervezte és kísérte.

Ugyanezen a héten a mezőgazdasági termények kiállításán gyümölcspropaganda kiállítás volt. Ezen nemes áldozatkészséggel szép és hatásos díszterítéssel résztvettek:

Démusz János, Dunapalota, Gundel Károly, Holub Rezső, Németh Aladár és Tarján Viimos

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII, Klauzál-u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül újonnan berendezve!
Legkíméletesebb mosási rendszer!

TÚZHELY -készítő ALAPITVA: 1868.

MOLNÁR JÓZSEF

Budapest, VIII., Madách ucca 4. — Telefon: 34—2—25

Az ötletes és iparunk készütségét hatásosan bemutató kiállításért kérem a t. Előljáróságot, hogy nevezettek, valamint annak előkészítéséért Tótkés Géza kartársunknak jegyzőkönyvi köszönetet mondjon.

Sajnos, a Nemzeti Munkahéttel kapcsolatosan sérelmet is kell bejelentenem: termelői engedélyek alapján termelőknek és borkereskedőknek uccai bormérésre adattak ki engedélyek.

Mikor erről Súlyom Ferenc kartársunk értesített, távirati úton kértünk orvoslást, amelyről egyébként a jegyzői jelentésben lesz szó.

Végül a jegyzői választás megsemmisítéséről tett jelentést.

Ballai Károly havi jelentése során bemutatta a kilenc hónapi számadást, amelyet a számvizsgálóbizottság is felülvizsgált és teljesen rendben talált. A máris mutatkozó pénztári maradvány a jövő évi fölhasználására az elnöki tanács javaslatát terjesztette elő: annak egy részéből segély-, más részéből iparvédelmi alap létesíttessék. Az előljáróság a jövő évi költségvetésbe való fölveteléhez hozzá járult.

Az uccai borpavillonok tárgyában távirati úton a miniszterelnök, a pénzügy-, a földművelésügyi és a kereskedelemügyi miniszter urakhoz, a főkapitány úrhoz, a TESz, a Kamara és az IPOK elnökségeihez fordultunk. A kamara adatokat kért, amit megadtunk; az IPOK pedig a pénzügyminisztériumban eljárta, azonban eljárása — közben letelvén a hét — eredménytelen maradt. Az összes adatokkal ismét panasz tárgyává tesszük ezt a méltánytalan eljárást és jövő évben a nemzeti munkahét rendezésének legelején föl fogunk szólalni, nehogy ismét meglepetésszerűen ilyen rendelkezés kibocsátassék.

Ismertette a Turul Biztosító által létesített iparosok betegbiztosítás (jövő számunkban részletesen lesz erről szó. A szerk.) és a Faszor Szanatórium biztosítási tervezetét. Mindkét tervezetet, minthogy azok tagjaink szociális helyzetének megjavítására alkalmasak, az előljáróság — határozatában — tagjaink figyelmébe ajánlja. Különösen a Faszor Szanatórium tervezetét, mert azzal a péceli Otthon orvosi ellátását tudnánk biztosítani.

Köhalmi György behatóan foglalkozott a kávések zárórameghosszabbítási terveivel.

Téglássy Ernő a kontárügyekről adott számszerű jelentésével kapcsolatban Vajda Andor több konkrét tapasztalatáról számolt be.

Végül Gundel Károly tett indítványt, amelyet vezető cikkünkben közlünk.

Több kisebb tárgy megbeszélése után az előljárósági ülés befejeződött.

Vendéglő (általában italmérési üzletek) záróórájának túllépése esetén a büntetőjogi felelősség kérdése.

A belügyminiszter, mint harmadfokú rendőri bün-

tetőbíró 1653—1931. kih. sz. alatt hozott végzésével vendéglői záróra túllépése miatt indított kihágási ügyben az elsőfokú ítéleteket megsemmisítette és az eljárás kiegészítése mellett új elsőfokú határozat hozatalát rendelte el a következő megokolással:

„Az alsófokú ítéleteket azért semmisítettem meg, mert az eljárás rendőri büntetőbírói ítéletek a büntetőjogi felelősség kérdésének kellő tisztázása nélkül ítéleztek.

Az állami italmérési jövedékről szóló 1921:IV. tc. 3. §-a szerint ugyanis üzletvezetőt a kiskorúak, gondnokság alatt álló személyek és jogi személyek kötelesek alkalmazni. Az üzletvezető állítására kötelezett ezen engedélyeseken kívül minden más engedélyes az italmérési üzletet *személyesen és saját felelősségére tartozik* vezetni, kivéve, ha az üzlet személyes vezetésében tőle egyáltalán nem függő és el nem hárítható akadály gátolja, amely esetben akadályoztatásának tartamára a pénzügyi hatóság kivételesen üzletvezető alkalmazását is megengedheti.

A 101.010—1921. P. M. sz. rendelet 3. § IV. pontjának 1. bekezdése szerint az engedélyesek *saját felelősségük mellett* megbízottat alkalmazhatnak, 2. bekezdése szerint pedig az engedélyest ideiglenes távolléte vagy akadályoztatása alatt *saját felelősségének fenntartásával* a vele egy háztartásban élő családtagjai helyettesíthetik.

E rendelkezések szerint tehát az italmérési üzlet engedélyese saját személyében felelős az italméréssel kapcsolatban elkövetett kihágásokért, kivéve azt az esetet, ha üzletvezető alkalmazásának feltételei fennforogván, annak alkalmazását az illetékes pénzügyi hatóság engedélyezi.

A jelen esetben az alsófokú rendőri büntetőbírói ítéleteknek tehát azt kellett volna tisztázniuk, hogy a vendéglős az alsófokú rendőri büntetőbírói ítéletek által felelősségre vont alkalmazottat mint üzletvezetőt a pénzügyi hatósághoz bejelentette-e, illetve nevezettnek üzletvezetőként való alkalmazását a pénzügyi hatóság engedélyezte-e, mert ellenkező esetben *a vád tárgyává tett kihágás miatt a vendéglőst, mint az italmérési üzlet engedélyesét kellett volna felelősségre vonni.*“

Ipartestületi tagjainknak szanatóriumi biztosítása.

Az állami szociális biztosítás súlyos terhet hárít a gazdasági életre és megvan az a nagy hiányossága, hogy csupán az alkalmazottakról gondoskodik. Napnap után előfordul az, hogy az iparos, aki súlyos anyagi hozzájárulással biztosítja alkalmazottait, maga és családtagjai betegsége esetén a „természetes“ gyógymódot kénytelen alkalmazni, azaz némi házi orvossággal kénytelen beérni, ha pedig súlyosabb betegség látogatja meg, teljes anyagi romlásával keresheti egészségét...

Elnöki tanácsunk már régen foglalkozik azzal a gondolattal, minő módon volna lehetséges tagjainkat alacsony áron, mindenki által elviselhető és havonta fizetendő összegekért betegség esetére megfelelő orvosi segínyt biztosítani. Ismerve más hivatások ezen irányú törekvéseit és eredményeit, mi is tárgyalást kezdtünk a *Fasor Szanatóriummal*, hogy oly módon, ahogy a gazdák, a jegyzők és több iparaggal teszik, tegyék lehetővé, hogy tagjaink a nevezettek részére megállapított előnyös feltételek mellett maguknak és családjuknak biztosíthassák a szanatóriumi gyógykezelés minden előnyét.

Svábbogár, ruszni, csótány stb. ellen
ENTOX (poralakban)

Szállítja, vagy helyiségeit karbantartja
GRÜNFELD SIMON
vegyészeti laboratoriuma

Budapest, VIII., Kálvária-tér 18. — Telefon: 42—7—01.
Megbízások megbeszélése végett megbízottunk megjelenik.

A benyújtott biztosítási tervezet szerint 3—4 ágyas szobában havi 4.30—5.70 P-ig, 2 ágyas szobában pedig 5.60—8.— P-ig, a családtagok számától függően a maga és családja részére egészségügyi védelmét nyugodt alapra építheti. Ezen díjak ellenében egy havi tagság után a Fasor Szanatórium ápolást, ellátást állandó orvosi felügyelet, betegápolási eszközök és műszerek használatát, műtét esetén műtőtermet, kötszert, gyógyszert, laboratóriumi vizsgálatot, röntgen, továbbá a szanatóriumban rendelkezésre álló és szükséges fizikai gyógytényezők használatát szabad orvosválasztás mellett biztosítja. A beteg szabadon választott orvosával kezelteheti magát; a kezelőorvos — kölcsönösen megállapított — tiszteletdíja terheli csak a beteget.

Előljáráóságunk október 10-én tartott üléséből — mint-hogy egy szállodás-vendéglős csoport alakulásával a péceli Otthon orvosi ellátása is biztosítva lenne — ajánlja kartársainknak a Fasor Szanatórium ezen ipari körökben is bevezetett és jól bevált biztosítását és az elnökség megnyilvánított érdeklődésére készséggel nyújt bővebb és részletesebb ismertetést.

A szállodai bérszolga illetménykövetelése

Érvényesítése ügyében a törvényszék és az államrendőrség kapitánysága, valamint a Közigazgatási Bíróság között felmerült hatásköri összeütközést a Hatásköri Bíróság a *rendes bíróság hatáskörének* megállapításával szünteti meg a következő indokolással.

A gazda és a eseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1876:XIII. tc. 1. §-ának második bekezdésében és az 1907:XLV. tc. 1. §-ának első bekezdésében foglalt törvényes rendelkezésekből nyilvánvaló, hogy az említett törvényekkel szabályozott eselédszolgálati jogviszony egyéb feltételek mellett csak akkor létesül, ha a szolgálat háztartásbeli, vagy mezőgazdaság körüli személyes és folytonos teendők teljesítésében áll.

A valamely iparüzem érdekében végzett munkakör, mint nem a háztartás és nem a mezőgazdaság körül teljesített szolgálat: a fenti törvények alá eső eselédi viszonynak semmi esetre sem tekinthető és így az említett viszonyból felmerült bérkövetelés elbírálása a fenti törvények alapján a közigazgatási hatóság nem hivatott.

Mint-hogy pedig a jelen esetben a felperes, mint bérszolga (Lohndiener) az alpereshez, mint iparrendély alapján szállodai ipart, vagyis az 1922:XII. tc. 14. §-ának 1. pontja alá eső iparágat önállóan üző nagyiparozshoz nyilvánvalóan az említett üzem körében feimerülő alsóbbrendű munkák végzésére szerződött és így munkakörét tekintve, sem nem háztartási, sem nem mezőgazdasági munkának teljesítésére vállalkozott; ennél fogva őt üzemi alkalmazottnak kellett tekinteni, akinek a felmondási időre igényelt bér iránti követelése — magánjogi jogviszonyról lévén

szó, a közigazgatási hatóság hatáskörét idevonatkozóan kifejezetten megállapító jogszabály hiányában — a rendes bíróság elbírálása alá tartozik.

(Hb. 24—1934. Juhász, a Hatásköri Bíróság elnöke, 1934. VI. 25.)

Hírek közlemények

Iparunk a gyümölcskiállításon.

— Valamennyi résztvevő az első díjat kapta. —

BEZÁRULTAK AZ Őszi Mezőgazdasági Kiállítás kapui. Kevés kiállítás volt, amelyik annyira közel állt volna iparunk érdekköréhez, mint ez. Ha vendéglős-szemmel jártuk körül a termeket, úgy tűnt fel, mintha egy vendéglő óriási éléskamrájában járnánk, ahol szakszerűen, ízletesen elrendezve várják a gazdaasszonyt, hogy a konyha részére kiadja az elkészítéshez szükséges anyagot. A magyar föld életető ereje, párosulva a termelő verejtékes munkájával, csodás eredményeket hozott létre, amihez az élelmiszeripar méltó módon csatlakozott.

Járjuk körül kissé a termet; a bejárattól balra sorakoztak a különböző *magvak*: gabona, köles, mustár, répa és más főzelék és fűmagok; mindegyik csoportban feltüntetve a magvak belső tartalmát számokban és tápértékben kifejezve. Tovább következtek a különböző *lisztféleségek* feltüntetve annak belső tulajdonságait; vízfelfogó, sikértartalom stb., amelyek a vendéglősöket különösen érdekelhették.

Ezután odaértünk a *gyümölcs*-termekhez, ahol mint egy nagy gyümölcsöskert, képviselve volt az ország minden fajtájú gyümölcse, megismerhettük a nyári és a téli elálló gyümölcsök fajtáit. *Itt kapcsolódott bele az iparunk a nyers gyümölcs felterítésének versenyével*, amelyen a következők vettek részt: Démusz János, Dunapalota, Gundel Károly, Holub Rezső, Németh Aladár, Tarján Vilmos. Külön érdekessége volt ez a csoport a kiállításnak és állandóan csoportosulás volt az asztalok körül, különösen a hölgylátogatók, akik bár kritikus szemmel néztek mindent, de mégis elragadtatásuknak adták kifejezést. Már a megnyitáson óriási sikere lett, mert magas vendégek: a Kormányzó Úr és felesége, a Főméltóságú Asszony hosszabb ideig szemlélték meg és érdeklődtek a terített asztal részletei iránt, úgyszintén a földművelésügyi miniszter úr is megelégedésének adott kifejezést az iparunk ilyen ötletes és szakszerű szerepléséért. Bár eredetileg I., II., III. díjat szántak az érdemek jutalmazására, de a Bíráló Bizottság úgy döntött, hogy a résztvevők valamennyiét, a dicséretre méltó és áldozatkész munkájukért, *egyformán az I. díjjal, az Allami Oklevéllel tüntetik ki.*

Rongyaiból szőnyeget, takarót

divatos, izléses háziszőllést készít **EHRENFELD**

VIII., Harminkettesek tere 4. (udvarban.)

Cseré azonnal is eszközölhető vidékről is. Állandó nagy raktár szőnyegekben.

Közvetlenül a szomszédságunkban sorakoztak és a különböző *borvidékeket* feltüntető diorámákban megfestve szemléltették az egyes *termelőhelyek* gócpontjait. Előttük ügyesen csoportosítva az ott termő szőlőfajták; a mellette levő helyiségben már egy darab valóságos szőlőföldet is találtunk, rajta lógó szőlőfürtökkel.

A jobboldali részben sorakoztak a különböző *növényvédelmiszerek*, eszközök, pincefelszerelési tárgyak kiállítása. Ugyancsak itt láthattuk Magyarország egyik érdekes térképét, a „*gasztronómiai térképét*”, ahol ötletesen, magyar motívumú alakok és termények plasztikusan jelzik egyes vidékek különleges terményeit, vagy ipari készítményeit. Ilyen térképnek a szakiskolákban is lenne helye!

Majd különböző grafikonok jelezték az élelmiszerek belső tartalmának értékeit, összehasonlítva a külföldi termelvényekkel. Egy érdekes táblázat mutatta a csirke-fajták felhasználásában a különbségeket.

Igen szépet produkáltak a hazai *kertészeink* remek virág, palma és egyéb dísznövénykiállításokkal, ahol szintén képviselve volt a vendéglősipar, mint kiállító, a krisanténok csoportjában.

Büszke lehet minden magyar ember erre a kiállításra, mert mutatja a mi törhetetlen és fáradhatatlan élniakarásunkat, mert ennek az igyekezetnek, mint a fényes igazságnak, meg lesz az eredménye és meghozza a várt jutalmat, a gazdasági és politikai feltámadást Nagy-Magyarországnak.

TÖKÉS GÉZA.

*

Ezen beszámolóhoz hozzáfűzzük, hogy a gyümölcskiállításon iparunk részvétele Tökés Géza kartársunk ötlete volt s bár az utolsó időben kapott ennek megszervezésére a földművelésügyi minisztériumtól megbízást, mégis sikerült — hála a résztvevők fölkészültségének és Tökés Géza energiájának — ilyen fényes eredménnyel megrendezni.

Az előljárási üggyünk október 10-iki ülésén hálás köszönetét nyilvánította a résztvevő és rendező kartársaknak buzgóságukért és áldozatkészségükért, amit jegyzőkönyvbe is foglaltatott.

Ezt örömmel nyilvánosan közöljük az érdekeltekkel. (A szerk.)

Az IPOK II-ik évi közgyűlése .

Az Ipartestületek Országos Központja szeptember 30-án tartotta II. évi rendes közgyűlését. A kereskedelmi minisztert dr. báró *Kruchina* Károly képviselte a közgyűlésen, amelyen a vidéki ipartestületek képviselői is nagyszámmal vettek részt.

Papp József, az IPOK elnöke nyitotta meg a közgyűlést, rámutatván a kézművesiparosság jelenlegi helyzetére, amely dacára a kereskedelmi miniszter teljes jóindulatának, mellyel ügyeiket és jogos kívánsá-

OTI-ügyeinek elintézését ne halogassa. Minden nap újabb késedelmi pótléket jelent!

gaikat kezeli, mégis súlyos. Az IPOK vezetősége elkövet mindent az iparosság boldogulásának és jólétének érdekében. Jelentésében részletesen ismerteti azokat a kormányintézkedéseket, amelyeket a kereskedelmi minisztérium az IPOK javaslatára életbeléptetett.

Dr. báró *Kruchina* miniszteri tanácsos kérte a kézművesiparosságot, hogy kitartással és türelemmel várják helyzetük jobbrafordulását annál is inkább, mert a kereskedelmi miniszter minden rendelkezésére álló eszközzel azon iparkodik, hogy a magyar iparosság boldogulhasson. Minden jogos panaszt és kívánságot soronkívül tárgyalás alá vesz és a központ által eléje terjesztett ügyeket a lehetőség szerint a legsürgősebben elintézi.

A felszólalások és indítványok letárgyalása után a közgyűlés a központ évi jelentését tárgyalta, amelyből kiemeljük a következő, iparunkat érdeklő részt:

„A *korcsmárosipar megszüntetése* érdekében a vendéglősipari érdekeltség kérelme alapján fölterjesztést intéztünk a kereskedelemügyi miniszter úrhoz. Ott, ahol vendéglősiparos van, semmi szükség nincs korcsmárosra, így ha korcsmárosiparra újabb engedélyk nem adatnak ki olyan helyeken, ahol vendéglősiparos van, kihalási rendszer szerint a korcsmárosipar megszűnik.

A *termelői bormérések* túlságos elszaporodása miatt nemcsak a vendéglősipari érdekeltség, hanem az italmérők is állandóan szorgalmazzák az ilyen engedélyk megvonását, illetőleg újabbak kiadásának beszüntetését. Az idevonatkozó jogos és méltányos kívánságot központunk is magáévá tette.

A jelentés után a zárszámadás, a jövő évi költségvetés következett, amelyeket egyhangúan elfogadtak, végül teljes bizalmáról biztosította a közgyűlés *Papp József* elnököt, valamint az IPOK vezetőségét.

Az orvosok miért tarthatnak diétás konyhát?

Nemrégiben a kozmetikusok ipartestülete nagygyűlés elé vitte azt a kérdést, hogy az orvosok jogosultak-e kozmetikai cikkek gyártására? Minthogy a nagygyűlésen iparjogi értelemben nem tudtak egységes álláspontot elfoglalni, felterjesztéssel fordultak a kereskedelmi miniszterhez, aki, mielőtt döntést hozott volna, szakvéleményt kért az IPOK-tól és az Iparkamarától. Mindkét érdekképviselő egyértelműen rámutatott arra, hogy a kozmetikai szerek készítése a törvényes rendelkezések által tüzetesen szabályozott ipari tevékenység. Az orvosi diploma önmagában véve ipari képesítés igazolására nem fogadható el.

Budapesten számtalan diétikus konyha működik, amelyet orvosok a lakásukon tartanak üzemben és így konkurenciát teremtenek annak a vendéglősiparnak, amely szakképzettségénél fogva hivatott arra, hogy ezt gyakorolja. Vajjon az orvosi diploma vendéglősiparra jogosít-e? Az előbbi szakvélemények szerint: *nem*. Szeretnénk, ha diétás vendéglőt tartó orvosok önmaguk fölthagynának a vendéglősipari kontárokodással!

A somogyi vendéglősök közgyűlése.

A Somogy megyei Vendéglősök és Korcsmárosok Egyesülete a Kaposvári Hét alkalmával szeptember 28-án tartotta őszi közgyűlését.

A szakmában elismert legolcsóbb **üvegcsiszoló, üveg-hajlító és ükőrgyár** **Wagner** Kazinczy ucca 9
Telefon: 42-6-40

Baller István elnök nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a szép számban megjelent tagokat és bejelentette, hogy a választmány legutóbbi határozata folytán a közgyűlés járási alelnököket választ. A közgyűlés az egyes járási alelnököknek az alábbiakat választotta meg: Szigetvár: *Kátay Lajos*, Marcali: *Németh Imre*, Tab: *Bonnyai Lajos*, Nagyatád: *Farkas János*, Csurgó: *Czmerk József*, Igal: *Brill József*.

A megválasztott alelnököket *Baller István* arra kérte fel, hogy mindenkor szíves készséggel álljanak tagtársaik rendelkezésére. A továbbiak során a sérelmes kártyarendeletről beszélt, majd megemlítette, hogy az adófelszólamlási bizottságba vendéglős tag beválasztása ügyében is lépéseket tett az elnökség. Az OTI-panaszokat tette ezután szóvá, részletesen kifejtette ez ügyben az elnökség álláspontját.

Dr. *Bertalan Zsigmond* azt a felterjesztést ismertette, amelyet a közgyűlés 1800 tag nevében az OTI-sérelmek orvoslása ügyében a belügyminiszterhez felterjeszt.

Baller István a „saját termésű“ borok kimérésében elharapódzott visszaéléseket ismertette.

Az e tárgyban a pénzügyigazgatósághoz küldendő beadványt dr. *Bertalan Zsigmond* ismertette. A beadványt a közgyűlés elfogadta.

Orvosi klinikák az amerikai szállodákban.

Amerikában mind gyakoribbá válik az a szokás, hogy három vagy négy orvos szövetkezik és privát rendelések lebonyolítására valamely szállodában egy emeletet bérelnek ki, ahol közösen állítanak fel rendelő, esetleg műtő vagy megfigyelő szobákat. Egy orvosi hetilap, az „Economies Magazin“, melyet 128 ezer orvos tart fent, különösen kiemeli az ilyen „csoportklinikák“ előnyeit és rámutat arra, hogy Newyork egyik szállodájában, a Cityben milyen nagy sikerrel működik.

Az amerikai szállodások felbuzdulva ezen, sorban kínálják fel üzemeiket ezen célra, kiemelik azt, hogy a magánháztól eltérően már berendezésükkel is lehetővé teszik az ilyen „csoportklinikák“ létesítését, amennyiben eszik annak szükségessége, hogy külön épület emeltessék e célra. A szállodában minden szükséges dolog: konyha, mosóda, felügyelet, stb. kéznél van. Nem megvetendő szempont az sem, hogy ilyenformán a vendég teljes biztonsága és orvosi felügyelet alatt tartása állandóbb ottmaradást biztosíthat.

Ha egyelőre nagy átlagban a közepes szállodák vendégei, mint klinikai betegek nem jönnek még számításba, mégis nagy előny az orvosoknak az ilyen berendezés klinikai jelleg nélkül is.

A szakemberek becslése szerint nemcsak nagy városokban, hanem már 25 ezer lakójú helységeken is kifizetődik ilyen csoportklinikáknak szállodákban való létesítése.

A bajai boresempészs.

A boresempészs Baján hihetetlen mértékben elszaporodott s ma már a bajai vendéglősök és kores-

Üveg- és porcellánberendezések vendéglők, szállodák és kávéházak részére nagy választékban
VERŐ R. T. Budapest, VI. ker., Izabella ucca 50. szám. (Andrássy út sarkán.) — Telefonszám! 16-8-47.

márosok ott tartanak, hogy nehéz rezszel fenntartott és számos súlyos közterhet viselő üzleteikben nem tudnak annyi bort eladni, mint amennyit a csempészek révén a zugkimérések hoznak forgalomba.

Ezeknek a türehetlen állapotoknak megszüntetésére a Bajai Vendéglősök és Koresmárosok Ipartársulata legutóbb is terjedelmes beadványban hívta fel a város és a pénzügyigazgatóság figyelmét ezekre az állapotokra, hatékonyabb intézkedéseket sürgetve.

A városi kisgyűlés minap foglalkozott ezzel a beadvánnyal. Az ipartársulat azt kéri, hogy a borellenőrök számát az eddigi elégtelen 6-ról emeljék fel 12-re, mert csak így lehet szó eredményes ellenőrzésről. Kéri, hogy először próbaképpen a budapestiúti vámot szereljék fel telefontal, mert Érsekcsanak felől csempészik a legtöbb bort Bajára. A büntetéseket pedig a leleplezett csempészek és zugkimérőkkel szemben kíméletlenül szigorítsák.

A városnak az az álláspontja, hogy ebben a kérdésben valóban a legnagyobb erélyre van szükség, hogy a vendéglátó ipar érdekeit megvédjék. A város a pénzügyigazgatóságnál és az illetékes kormányzati tényezőknél eljár ebben az ügyben és általános célra vezető intézkedéseket sürget. A pénzügyigazgatóság ma nincs abban a helyzetben, hogy az ellenőrök számát felemelje, de az ellenőrzést mindenképpen szigorúbbá teszi. A büntetéseket pedig olyan mértékben szorítják meg, hogy elvegyék a kedvüket a csempészeknek.

Knézy Lehel dr. azt kéri, hogy az ellenőröket, miként a vámosokat szereljék fel revolverrel, mert sokszor komoly veszedelemben forognak egyik-másik leleplezett rabiátus boresempész részéről.

Dr. Cserta Péter pénzügyi tanácsos ezt nem javasolja, mert ez könnyen veszedelmes irányba terelhetné a boresempészekkel folytatott műveleteket.

Dr. Borbíró Ferenc polgármester kijelenti, hogy ezt a kérdést a rendőrséggel kívánja megtárgyalni s azután történik döntés, hogy szükség van-e a tett indítvány megvalósítására.

Ezt a kisgyűlés így elfogadta azzal, hogy a boresempészség és zugkimérések letörése elsőrendű városi érdek mind az adózás, mind a vendéglátóipar érdekeinek megvédése céljából.

Szállodai személyzet különös kiképzése.

Washingtonban a Mayforwer szálloda alkalmazottait siket és süketnéma vendégekkel való érintkezésre külön is kiképezik. A pincérek és szobalányokat a kiképzés idejére tanulmányútra küldik különböző siketnéma intézetekbe, hogy megfigyeljék a beszédjeleket és szokásokat. Így a pincér a süketnéma vendégnek már minden mozdulatát megérti. A szobalány az ajtón reggelenként nem kopogtat, hanem az ajtó alatt egy kis fehér papírt töl be és mozgat.

Mi ujság a borpiacon.

Hivatalos jelentés még nincs arról, hogy mennyi bort szüreteltek az idén.

Általában a minőséget elsőrendűnek jelzik. (Majd meglátjuk mennyi a tej és mennyi a savó?) Beszélnek 32-36 fokos aszúmustokról is, pl. *Nagykőrösön*, ahol a termésnek csak fele maradt meg. *Izsákon* is mérték állítólag 38-40 cukorfoktartalmú rizlinget klosterneuburgi mérő szerint.

Borárak:

Kecskeméten 1.7-1.8 fillér az újbor ára fokanként. *Bácsalmáson* 1.8-2 fillér.

Egerbe, illetve vidékén 2-2.5 fillér fokanként, kitűnő minőségű vörösborokért 55-65 pengőt kérnek hektoliterenként.

Móron 32-35 magasfokú, kitűnő minőségért 45-50 fillért kérnek literenként.

Balatonfüred: 45-75 fillér minőség szerint.

Csopak ugyanígy.

Kiskunfélegyháza: kistermelőknél 1.7-2, uradalmi tételek 2-2.2, jobb minőségű 2.5 fokanként.

Jászberény kistermelőknél 20-22 fillérért, urasági bor alig lett még eladva.

Pécs: 27-30 fillér, de volt eladás 50 fillérért is. Mennyiség gyenge közepes. Cukorfok: 23-24 százalék.

Gyöngyös: otheló 24 fillér.

A forgalmi adó Newyorkban.

A new-yorki adóhatóságok az ottani szállodákra az 1934. évre eddig ott ismeretlen adónemet, a forgalmi adót vezették be.

A törvény szerint forgalmiadókötelesek a bútorozottan bérbeadott vagy vendégek által bérelt szobák hozamának 75, a bútorozatlanul kiadott helyiségek (klub vagy egyéb vendég-helyiségek) hozamának 10 százaléka. A szállodák halljaiban eladott virágok, cigaretták, édességek, valamint az ott levő fodrász, virág és egyéb üzletek utáni jövedelem azonban forgalmiadó mentes. Forgalmiadókötelesek a telefonbevételeknek az önköltséget meghaladó összegei, továbbá a villanyból, gázból stb. elért bevételek, amennyiben azok a vendégeknek felszámítatnak.

Az olasz „népvonatok” fokozódó eredményei.

A mi „filléres” gyorsainkhoz hasonlóan Itáliában is közlekednek az úgynevezett „népvonatok”, amelyekről a következő adataink vannak:

Augusztus 12-én és 15-én 138 ilyen népvonat volt forgalomban és az általuk szállított utasok száma 105.682 volt, a távolság pedig átlag 470 kilométer. Ezzel szemben az előző évben ugyanezen a két napon csak 98 ilyen népvonat volt forgalomban 75.318 utassal.

Megemlítendő az is, hogy a fenti két napon a népvonatok által szállított utasokon kívül augusztus 11. és 15-ike között több, mint 700.000 utast vittek különböző városokba úgy, hogy a rendes vonatokon felül még 42 különvonatra volt szükség. A Lybia olasz gyarmat felé irányuló turista forgalom is erősen emelkedett, amennyiben az év első felében ebbe a gyarmatba 80.245 idegen látogató érkezett, akik között 16.294 olasz, 1463 német, 547 angol, 512 amerikai, 478 francia, 239 magyar és 230 svájci volt.

Nyugdíjgyesületi ügyben Bolgár titkárral értekezni lehet naponta 1-2 óra között.

A világ legnagyobb étterme nyílik meg New-Yorkban.

Novemberben a világ legnagyobbnak mondható étterme kerül üzembe New-Yorkban *Brooklyn* nevű külvárosában. Az étterem neve *International Casino* lesz és termei 7.500 személy befogadására alkalmasak. Az étteremmel kapcsolatosan egy 3300 szobás szálloda is épül a legmodernebbül berendezve. Különös speciálitása lesz az étteremnek, hogy a legkülönbözőbb nemzetek konyhája szerint főznek és az idegen a saját országa ételeit megtalálhatja ott. A szálloda és étterem építése öt millió dollárba kerül.

Roncegno fürdőt állami kezelésbe vették.

Mint az olasz hivatalos lap jelenti, az olasz állam átvette Roncegno fürdőhely minden magánházát, viláját, fürdőit, minden forrását és a jövőben állami kezelésben fogja tartani ezen fürdőhelyet. Felhatalmazást kapott az olasz földművelésügyi minisztérium is, hogy ugyanígy vegye át Levico-Vetriolot és így a két fürdőhelyen a jövőben már meg is kezdik az átépítési munkálatokat.

Turistaotthonok mint a szállodák károkozói.

A csikágói világkiállítás alkalmával az ottani szállodások arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy dacára annak, hogy a kiállítást látogató nem csikágói lakosok száma az előző kiállítással szemben tetemesen emelkedett, dacára továbbá, hogy Csikágó idegenforgalma óriási módon fellendült, — mégis kevesebb szállóvendég van, mint azelőtt volt.

Ennek okát kutatva az egyik szállodás autójával egy ízben hazafelé tartván, önkénytelenül is rájött a dolog nyitjára. Az úton ugyanis autóját a különféle benzínállomásoknál, pihenőknél, útkeresztezéseknél és csukott vasúti átjáróknál 55 esetben tartották fel és az erre a célra felbérelt emberek ennyi esetben ajánlották neki, hogy Csikágó valamelyik turistaotthonában szálljon meg, hol azt a kedvezményt nyújtják neki, hogy a mindenkori szállodai szobaárnál mindig legalább egy dollárral olcsóbban lakhatik és kocsiját ingyen garázsírozzák.

A csikágói szállodások ennek nyomán kikutatták, hogy vannak cégek, melyek ezen turistaotthonokat teljesen ingyen látják el asztalnemű, ág és egyéb fehérneművel és azon kötelezettség ellenében, hogy ezen ruhadarabokat az illető cégnél kell mosatni, azok bizonyos idő múlva teljesen díjtalanul a turistaotthonok tulajdonába mennek át.

Ilyen körülmények között most az ottani szállodák közös szervezetbe tömörülnek eme tisztességtelen verseny leküzdésére.

A „szérumos“ hús árusítása.

Tudvalevő, hogy az egészségügyi intézetek többek közt disznókat is tartanak abból a célból, hogy azokat beoltván, a sertéspestis ellen szérumot termeljenek. Az ilyen disznókat az átvészelés után eladják és mint „szérumos“ hús kiárusíthatók. Nagyon természetes, hogy ez a „szérumos“ hús nem olyan szép, zsíros, stb., mint az egészséges sertéseké és így dacára annak, hogy ezt a húst *olcsóbban* mérik ki, mégis sok a panasz ellene.

A Hentesipartestület a minap foglalkozott ezekkel a panaszokkal és *Koch* Gyula elnök küldöttséggel járult a földművelésügyi minisztériumban és a minisztérium

közbejárását kérte, hogy a szérumtermelő intézetek a szérumtermelés céljaira vásárolt sertéseket a beoltás, illetőleg az átvészelés után huzamosabb ideig hízlalják és csak kellő mértékű megjavulás után adják el a henteseknek. Arra is kérték a földművelésügyi minisztériumot, adjon ki olyan rendeletet, mely szerint mindazok a húsiparosok, akik az ú. n. „szérumos“ húst árusítják, ezt feltűnően tüntessék föl, hogy a közönség kellő módon tájékoztatva legyen.

Szállodai szaktanfolyam Meránban.

Meránban már harmadik éve működik egy szállodai szakiskola. Ez évben október 15-én kezdődik s már eddig a beiratkozók száma kétszer annyi, mint az előző években volt.

Halálozás.

Garab Mihályné szül. Horváth Ágota f. é. október 4-én 63 éves korában meghalt. Az elhunytban *Garab* Emil kartársunk édesanyját gyászolja.

Özv. Kaiser Istvánné szül. Hollóssy Ágnes f. évi szeptember hó 14-én 86 éves korában elhunyt. Az elhunytban *özv. Biró* Lászlóné sz. Kaiser Gizella, adóközösségünk tisztviselője édesanyját gyászolja.

Özv. Farkasfalvi Imréné sz. Gyurkovich Mária életének 88. évében Vácon elhunyt. *Farkasfalvi* Lajos kiváló munkatársunk édesanyját gyászolja az elhunytban.

Pukler Istvánné vendéglős neje f. évi október 3-án 60 éves korában elhunyt.

Schlosser István kartársunk f. évi október 7-én életének 45. évében elhalálozott.

Orvosi rendelés.

Dr. *Strausz* István főorvos, egyetemi klinikai orvos vendéglősöknek és hozzátartozóik részére rendel VI. Andrassy út 21., délután 3—4 óráig. Telefon: 16-3-54.

Olvassunk szakkönyveket!

SZAKKÖNYVEK KAPHATÓK:

MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉBEN
(IX., Lónyay u. 22.)

Ballai Károly: A magyar koreszmák és fogadók a XIII—XVIII. században. Ára .— aP.

Dittmayer Andor: Gastérea. Ára 3.20 aP.

Fuchs Elemér—dr. Szathmáry Arisztid: A bor, sör, szeszesitalok előállítása és szakszerű kezelése. Ára 10.— helyett 8.— aP.

Gundel Károly: A vendéglátás művészete. Beszélések a fehér asztal örmeiről és multjáról. Ára egész vászonba kötve 380 aP helyett kartársainknak csak 3 aP.

Gundel Károly—Reichard György: A vendéglői felszolgálás kézikönyve. Ára 6.40 aP.

Kovaltsik Sándor: Utazásaim, külföldi élményeim. (Amíg a piccolóbból szakember lesz.) Ára 3.— aP.

Marencsik Ottó: Szakszótár. Ára 3.20 aP.

— Vezérfonal a szálloda- és vendéglőüzem megszervezéséhez és vezetéséhez. Ára 5.— aP.

Palkovics Ede—Dittmayer Andor: A szakácsművészet kézikönyve. Ára 5.— aP.

Wayand Miklós: Húsipari szakkönyv. Ára 6.— aP.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Özv. Kaiser Istvánné szül. Hollóssy Ágnes emlékére — koszorúmegváltásként — 10 pengő érkezett.

Üzleti hír.

Varga József, ipartestületünk előljárási tagja üzlethelyiségét az I. Tárnok ucca 20. sz. alól a II. ker. Batthyány tér 5. szám alá helyezte.

Társat keres

vidéki nagyszállodás. Címe az ipartestületben.

Állást keresnek.

Kiváló szakmai tudással rendelkező, volt önálló kar-társunk, bárminő bizalmi állást vállal. A kalkulációban, raktárkezelés és ellenőrzésben, a diétás főzés ellenőrzésében, a nyersanyag kezelésében, az étlap összeállításában, elméletben és gyakorlatban jártas. Címe a szerkesztőségben.

Magyar, német étlapíró, éthordó, szerény igényekkel munkát keres. Címe az ipartestületben megtehető.

Szakácsnő, elsőrendű munkaerő, volt vendéglős felesége elhelyezkedést keres. Vidékre is elmegy. Címe az ipartestületben.

Szakácsstanoncok, pincértanoncok leszerződésnek, felvilágosítással az ipartestület szolgál.

Svábhegyi sporttelep joggal rendelkező vendéglőst keres. Bővebbet az ipartestületben.

NEMZETI MUNKAKÖZPONT (MOVE)

Szállodai, Vendéglői és Kávéházi Alkalmazottak Szervezete

Mindennemű vendéglői és kávéházi alkalmazottak ingyenes állásközvetítője.

Hivatalos órák reggel 8-tól este 8-ig. Telefon: 87-4-65.

Budapest, IX, Ráday u. 5. (Török Pál u. sarok),
Nagy Mihály vendéglős.

Csáky-féle must 45 fillér. Csáky mustüzeme ezúton közli vendéglős-közönségével, hogy a kiváló minőségű idei mustjából még 8-9 napig tud kimérni az eddigi mérsékelt 45 filléres egységáron. Ez az ár még a szezonúton is nagyon méltányos és nincs arányban a mai kereslettel. A hossz-iránnyal szemben Csáky mester „tartott” ára, határozottan érdemes méltánylása annak a szeretetnek, amelyet az üzem ebben az évben is élvezett a vendéglős-ipartól. Megrendelések az eddigi feltételek mellett, telefon: 834-28 számmal.

„Sirály” gőzmosó és fehérneműkölesző a vendéglőkben használatos minden asztali és konyhai fehérneműk a legjobb minőségben és kartelen kívüli áron ad kölcsön, valamint olesón vállalja az efajta saját készletek szállítását. VII, Nagydíófa u. 33. sz. Telefon: 42-8-07.

Csorba poharak javítása szakszerűleg Farkas József cégnél. Régi poharai helyébe újakat kap egészen olesó árért, tehát ne dobja ki mindjárt hibás üvegeit, hanem kérjen ajánlatot V, Lipót körút 9. Telefon: 27-3-78 címtől.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Siófokon a Fogas szálloda 38 szobával, nagy étteremmel és a Kis Fogas vendéglővel teljesen berendezve 1935 január 1-től *bérbeadó*. Bérleti ajánlatokat folyó évi november hó 1-ig kell benyújtani. Részletes feltételek Decker Tivadar mérnöknel, Siófok szerezhetők.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8. Telefon: 84-3-39. Üveg és porcellán.

Ha tükör kell, Wagnert keresse fel. Budapest, VII, Kazinczy u. 9. Tel.: 426-40. Üvegesiszoló és tükörborító telep.

Prima szlavóniai tölgyfából boroshordók minden nagyságban, úgyszintén bortölesérek, borkannák és szüretelőkádad nagy választékban; ászokhordók ki- és be-richtolása és minden javítás jutányosan: *Laposa András* kádármester, VIII., Kálvária tér 13.

A Fenyves Áruház ismét meglepetést tartogat a takarékos hölgyek számára. Arról van ugyanis szó, hogy a Kálvin téri Fenyves Áruház műselyem brokátokat méterenként 95 fillérért árusít. Megnéztük magunk is, hogy hogyan lehetséges ez és legnagyobb meglepetésünkre meggyőződünk róla, hogy valóban jóminőségű kabátbélésre alkalmas, tartós műselyem brokátkelemeket árusít az áruház. Fenyves Dezső igazgató ezt a hallatlan olesóságot azzal magyarázta, hogy ezt az anyagot ő külön szövötte egy hazai gyárnál és oly nagy mennyiségben készítette, hogy ily módon lehetővé vált a 95 filléres árat kikalkulálni. Az említett brokát szürke, drapp, sötétkék és fekete színekben kapható.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanánt ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegből, se másfajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likörgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserűt nem szabad eladni se Zwack üvegből, se más üvegből.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő
és
Mátyás Király (világos)
sörkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

Steiner és Szimper
szobafestők, mázolók, dísz- és templomfestők
Budapest, IX., Üllői út 57. Telefon: 30-6-29.

ZIMMER FERENC
HALKERESKEDELMI R.-T.
*
Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: A. 854-48
FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: A. 816-79.
VII., Rákóczi út 90. Telefon: J. 304-84.
IRODA: VIII., Horánszky utca 19. I. em. Tel.: J. 335-39.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
A Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége
Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak Nyugdíjgyesülete
Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: Aut. 8-11-52.

Budapesti Vendéglősök Adóközössége
Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: Aut. 8-61-82.
Hivatalos órák: köznapokon d. e. 9-3 óráig.

Előfizetési díj: egy évre 8 aP., segédeknek, szakmai tanulóknak évi 4-3 aP.
Külföldre évi aP.